

<p>תאריך: ג' אדר א' תשע"א 7 בפברואר 2011 עדכון בתאריך 15.12.14</p>	<p>חוזר נכות: 1873 חוזר מזונות: 1202</p>
<p>נושא: נכות כללית / מזונות תת נושא: קיזוז חוב של חייב מזונות מקצבת נכות/עידוד/קח"ן שם החוזר: נהלים חדשים לטיפול בקיזוז חוב של חייב מזונות על ידי פקיד תביעות נכות כללית</p>	
<p>מטרת החוזר</p> <p>1. ליידע את פקידי תביעות נכות ומזונות בעניין נהלים חדשים לטיפול בקיזוז חוב חייב מזונות מקצבת נכות/עידוד/קח"ן. 2. עיקרי החוזר:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ כללי קיזוז חדשים מתשלום קצבת נכות/ עידוד /קח"ן של חייב מזונות; ▪ קיזוז מתשלום רטרואקטיבי ללא המתנה לצו עיקול. ▪ קיזוז חוב מזונות מחייב מאושפז, שקצבתו מחולקת לפי סעיף 307(א). ▪ אין לקזז חוב דמי מזונות מנכה שהוכר כפושט רגל בהיעדר צו הפטר שמשמעו סוף הליך פשיטת רגל. 	
<p>פתח דבר</p>	
<p>תהליך עבודה</p> <div style="border: 2px solid blue; padding: 5px; display: inline-block;"> <p>הוראות לביצוע</p> </div>	
<p>השפעות נלוות</p> <p>ביטול הוראות החוזרים 1507 ו- 1538</p>	
<p>קישורים רלוונטיים</p> <p>303(א) לחוק חוזר נכות 1849 – מסכי הזנה 744 - חובות</p>	
<p>נספחים</p> <p>1. נספח 1 – שיעורי קיזוז לטובת חוב מזונות (לנכה שהכנסותיו מעבודה נמוכות מרף ההכנסה). 2. נספח 2 – דוגמאות.</p>	
<p>רשימת תפוצה</p> <p>מנהלי הסניפים מנהלי סניפי משנה מנהלי תחום גמלאות סגני מנהלי תחום גמלאות ממונים, מרכזים פקידי תביעות נכות</p>	
<p>תודה רבה שושי שמול ודליה יוגב על הכנת החוזר</p>	

פתח דבר

- במהלך השנים האחרונות חלו שינויים בחוק הביטוח הלאומי – ביטוח נכות, בהוראות חוק המזונות (הבטחת תשלום – תשל"ב) ובמדיניות של טיפול בחובות במוסד לביטוח לאומי.
חוזר זה בא לפרט נהלים חדשים לטיפול בקיזוז מקצבת נכות של חייב מזונות.
- חוזר זה מחליף את החוזרים 1507 ו-1538.
השינויים חלים ממועד פרסום חוזר זה על חייב מזונות שמקבל קצבת נכות לפי חוק ישן או קצבת נכות/עידוד/ קח"ן לפי חוק חדש (לרון), הן על מקרה חדש והן על מקרה שטופל בעבר לפי הנהלים הקודמים.
- ע"מ להקל על פקיד תביעות נכות כללית ולהבטיח אחידות, כללי הקיזוז החדשים המפורטים לעיל חושבו וכונסו לתוך טבלאות.
- הטיפול בקיזוז חוב מזונות ממקבל גמלה שבידו צו כינוס: בהתאם לחוות דעת משפטית במקרה של נכה שבידו צו כינוס והוא בעל חוב בדמי מזונות, אנו מנועים מלקזז את החובות שנוצרו מתאריך מתן הצו - זאת עד לקבלת צו הפטר שמשמעו סוף הליך פשיטת הרגל.

[חזרה](#)

הוראות לביצוע

כללי הקיזוז החדשים

הסימוכין לניכוי חוב מזונות מקצבת נכות – בסעיף **303(א) לחוק**

1. מזונות לפי צו הוצאה לפועל

כאשר מתקבל צו הוצאה לפועל, שהוצא לעיקול הקצבה לבקשת הזוכה במזונות (ולא לפי בקשת המוסד), יש לבצע את הצו כלשונו וההוראות בדבר שיעור הקיזוז שיפורטו לעיל לא יחולו.
לפי חו"ד משפטית, אם נדרש באופן מפורש בצו העיקול יש להעביר להוצאה לפועל גם קצבה לשירותים מיוחדים וקצבת ניידות.

לתשומת ♥ :

יש להפנות להבטחת הכנסה באופן מידי נכה שנותר ללא מקורות קיום.

2. מזונות שמשולמים באמצעות המוסד

המוסד לביטוח לאומי מבטיח תשלום מזונות לזוכה, ומאידך, כאשר התשלומים לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום – תשל"ב) משולמים באמצעותו נוקט בהליכים לגביית חוב מחייב מזונות.
בהתאם לכך, אם מקבל הקצבה חייב מזונות ואינו משלם חובו, יקוזז החוב לטובת מזונות מהקצבה לה הוא זכאי.

3. כללי קיזוז חדשים לחייב מזונות המקבל קצבת נכות, קח"ן או עידוד

בשונה מהנהלים הקודמים כללי הקיזוז חלים על כל מקבל קצבה שחייב מזונות, בין אם נקבעה לו דרגת אי-כושר מלאה או דרגת אי כושר חלקית.

א. קיזוז חוב מזונות מתשלום רטרואקטיבי של קצבת נכות או עידוד

תשלום רטרואקטיבי של קצבת נכות או עידוד יקוזז ב- 100% לטובת חוב מזונות ללא המתנה לצו העיקול.

לתשומת ♥ :

על אף האמור לעיל בתשלום רטרואקטיבי של קצבת נכות, שנוצר עקב התמשכות טיפול או עיכוב לא סביר, מסיבות שאינן תלויות בנכה (לדוגמא, מינוי או החלפת מקבל או התמשכות טיפול בתום זמניות) – יש לפעול לקיזוז חוב מזונות כבתשלום שוטף.

ב. קיזוז חוב מזונות רטרו ושוטף מקצבה חודשית

- תוספת התלויים בקצבת נכות או עידוד בגינם חייב מזונות תועבר לטובת חוב מזונות רטרו ושוטף.
- לאחר העברת תוספת התלויים הנ"ל למזונות, חוב מזונות (רטרו ושוטף) יקוזז גם מהקצבה החודשית שנותרה לתשלום לפי שיעורי הקיזוז.
- **כאשר מדובר בחוב מזונות רטרו בלבד:**
קיזוז החוב יבוצע בדומה לחוב שוטף לפי שיעורי הקיזוז.

להלן שיעורי הקיזוז מתשלום שוטף (לאחר העברת תוספת תלויים למזונות):

שיעור הקיזוז מקצבה חודשית	הכנסת מעבודה* של החייב במזונות, באחוזים משכ"מ
10 %	עד רף ההכנסה (בהתאם לקבוצה)
100%	מעל רף ההכנסה (בהתאם לקבוצה)

הערה:

גם כאשר לנכה חוב רטרו בלבד, החוב ינוכה לפי שיעורי הקיזוז מהקצבה השוטפת כאמור לעיל, דהיינו 10% מהקצבה למקבל קצבת נכות ו- 100% מהקצבה למקבל קצבת עידוד/קח"נ בלבד.

בשונה מהנחיות קודמות לא יילקחו בחשבון הכנסות בת זוג, אלא רק הכנסות הנכה מעבודה.

בהתחשב בכך שהכנסות לא מעבודה משפיעות על סכום הקצבה לתשלום, הוחלט לא להביאן בחשבון פעם נוספת.

אולם, במקרים בהם יש לנכה הכנסות אחרות, כמו שכר דירה, פנסיה וכד', יש להביאן לידיעת פקיד תביעות מזונות וההחלטה לפעול לגביית חוב מזונות באמצעות הוצל"פ נתונה

לשיקול דעתו.

קביעת שיעור הקיזוז באחוזים מהקצבה

כדי להבטיח שהסכום המותר לקיזוז יעודכן בעת העלאת הקצבאות, יש לתרגם סכום הניכוי לאחוזים מהקצבה ולציין את אחוזי הניכוי במסך חובות (מסך 744 – ראה [חוזר נכות 1849](#) – מסכי הזנה 744 – חובות). מצורפת טבלה של שיעורי קיזוז לטובת חוב מזונות – [נספח 1](#).

תהליך עבודה

כאשר לתובע זכאות לקצבת נכות, עידוד או קח"ן חובה לבדוק לפני כל תשלום האם קיים חוב מזונות.

הבדיקה תבוצע לפי מסך האינטגרציה 31, מערכת מזונות "מזנת" ומסמכים בתיק. בעת זיהוי חוב מזונות על פקיד תביעות נכות לברר עם פקיד תביעות מזונות את הפרטים הבאים:

- סכום החוב (רטרו' / שוטף);
- מהות החוב (מזונות ילדים / בת זוג);
- פרטי הזוכה והילדים עבורם יש תשלום שוטף.

קיזוז מנכה – חייב מזונות המאושפז ע"ח קופה ציבורית

- אין לקזז חוב מזונות מחלק נכה שמאושפז (20% הקצבת יחיד);
- תוספת התלויים תועבר לטובת חוב מזונות, בהתאם לכללים שפורטו לעיל;
- חלקו של הגוף הציבורי יועבר לטובת חוב מזונות.

במקרים מסוג זה יש לפעול כלהלן:

- יש להזרים למערכת חלוקה לפי אחוזים, כאשר לגוף הציבורי 1% מכלל הקצבה ולנכה - יתר הקצבה;

תאריך	סוג חלוקה	מקבל	הרכב החלוקה	מרכיב קצבה	% למקבל
01/12/07	נפשות	1	טרם	95.00	71
		1	מבוטח	1937.00	28
		2	01-1	775.00	
01/09/10	חוב חלוקה	1		3023.00	100
01/10/10	אחוזים	1	מבוטח	2993.00	99
		3	גורם-מממן	30.00	1

- לאחר קליטת החלוקה, יש לחשב את שיעור הקיזוז למזונות מהחלק של הנכה, כך שלנכה יישאר 20% מקצבת יחיד המלאה (יתר הקצבה יועבר לקיזוז חוב מזונות).

טו	סוג חוב	קוד החוב ומהות חוב	יתרת חוב	סכום הופחת	סכום מוקפא	נכוי רטרוא / נכוי חודשי
1	חוב	33-777-33-00-0 פיצוי לחץ		4	0	100% 100%
2	חוב	25-507-33-00-0 מזונות בעלים	12,390		0	100% 80%
3	חוב	33-509-33-00-0 חוב ביטוח ברי		1,300	0	100% 10%

העברת תוספת תלויים לידי הזוכה שמקבלת דמי מזונות מהמוסד

אין להעביר למקבל אחר תוספת תלוי שהמוסד משלם עבורו דמי מזונות!

- כאשר משולמים דמי מזונות באמצעות המוסד, אין לאשר העברת תוספת תלויים בגינם חייב מזונות ישירות לידי הזוכה, להוציא מקרים בהם קבע בית הדין אחרת.
- אם קדמה חלוקת קצבה בין בני הזוג יש תחילה לבטל החלוקה, "להחזיר" התוספת עבור התלויים למקבל קצבת נכות או עידוד, ורק לאחר מכן לבצע הקיזוז;
  - כאשר דמי המזונות שנפסקו נמוכים מתוספת תלויים המגיעה, יש לפנות בכתב ולייעץ לזוכה לבקש התוספת לידיה במקום מזונות.

אין מניעה לאשור העברת תוספת תלויים בגינם לא חייב מזונות למקבל אחר.

לדוגמא:

נכה שנישא מחדש, חייב דמי מזונות לילד מנישואין קודמים, זכאי לתוספת גם עבור בת זוגו וילדם המשותף.
בת הזוג פונה לקבל חלקה וחלקו של הילד המשותף לידיה. ניתן לאשר זאת, ובת הזוג תקבל מלוא התוספות לידיה.

יודגש, כי במידה ומלוא התשלום מועבר לידי הנכה, יקוזזו ממנו אחוזים לטובת חוב מזונות לפי שיעורי הקיזוז.

להזכירכם, העברת תוספת עבור ילדים מחייבת מינוי מקבל בהתייעצות עם פקיד שיקום.

תשלום תוספת בעד ילד שהגיע לגיל 18

ילד המגיע לגיל 18 חדל להיות זכאי לדמי מזונות.
אם מגיעה תוספת בעדו בקצבה יש לשקול תשלום התוספת להורה או למי שנושא בהחזקתו, או לשלם ישירות לידיו.
העברת תשלום התוספת לילד מותנית בהתייעצות עם פקיד שיקום.
לאור חו"ד משפטית חדשה שהתקבלה, אין צורך בהסכמת הנכה ע"מ להתחיל להעביר תוספת עבור ילדיו לידיהם של הילדים לאחר הגיעם לגיל 18.

החזר תשלום שהועבר לטובת חוב מזונות בטעות

אם נעשה קיזוז בטעות לטובת חוב מזונות, יודיע פקיד תביעות נכות לפקיד תביעות מזונות בסניף בכתב על הטעות, ופקיד תביעות מזונות ידאג להחזרת הכסף לזכאי.

חייבי מזונות הנמצא בתהליך פשיטת רגל

1. חוב רטרן

פקודת פשיטת הרגל יוצרת הבחנה בין חובות הנובעים מחובת תשלום מזונות לחובות אחרים. הבחנה זו מתבטאת בכמה היבטים, בין היתר בהוראה המפורשת לפיה אין הפטר על חובות מזונות (אלא באישור מיוחד של ביהמ"ש ומטעמים מיוחדים) וכן לעניין גביית מזונות לאחר מועד צו הכינוס (סעיף 128 לפקודת פשיטת הרגל), ולכן אין לקזז גמלאות בגין חוב מזונות בעלים כאשר החייב נמצא בהליכי פשיטת רגל גם כאשר חוב מזונות נוצר לתקופת זכאות שלאחר מתן צו הכינוס, ואם קוזזה הגמלה יש להחזיר את הגמלה לתובע.

2. חוב שוטף

לפי חו"ד משפטית של עו"ד יעקב ששפורטה - במקרה בו המבוטח חייב בתשלום מזונות שוטף, ניתן להעביר את תוספת התלויים בגינם חייב מזונות לטובת התשלום חוב המזונות השוטף.

נספח 1

טבלה: שיעורי קיזוז לטובת חוב מזונות (לנכה שהכנסותיו מעבודה נמוכות מרף ההכנסה)

נכה חייב מזונות עבור 2 ילדים

יחיד	יחיד + ילד	יחיד + 2 ילדים	זוג	זוג + ילד	זוג + 2 ילדים	
10%	36%	50%	10%	29%	41%	דרגת אי-כושר 100% ללא קח"ן
10%	33%	47%	10%	27%	39%	דרגת אי-כושר 100% עם קח"ן
10%	36%	50%	10%	29%	41%	דרגת אי-כושר חלקית , תוספת תלויים חלקית (חוק ישן או הכנסות מעבודה נמוכות מ- 21% משכ"מ)
10%	46%	61%	10%	34%	48%	דרגת אי-כושר 60% , תוספת תלויים מלאה (הכנסות מעבודה גבוהות מ- 21% משכ"מ)
10%	44%	60%	10%	33%	47%	דרגת אי-כושר 65% , תוספת תלויים מלאה

						(הכנסות מעבודה גבוהות מ- 21% משכ"מ)
45%	32%	10%	57%	42%	10%	דרגת אי-כושר 74% תוספת תלויים מלאה (הכנסות מעבודה גבוהות מ- 21% משכ"מ)

נכה חייב מזונות עבור ילד אחד

זוג + 2 ילדים	זוג + ילד	זוג	יחיד + 2 ילדים	יחיד + ילד	יחיד	
26%	29%	10%	30%	36%	10%	דרגת אי-כושר 100% ללא קח"ן
25%	28%	10%	29%	33%	10%	דרגת אי-כושר 100% עם קח"ן
26%	29%	10%	30%	36%	10%	דרגת אי-כושר חלקית , תוספת תלויים חלקית (חוק ישן או הכנסות מעבודה נמוכות מ- 21% משכ"מ)
29%	34%	10%	36%	46%	10%	דרגת אי-כושר 60% , תוספת תלויים מלאה (הכנסות מעבודה גבוהות מ- 21% משכ"מ)
28%	33%	10%	35%	44%	10%	דרגת אי-כושר 65% , תוספת תלויים מלאה (הכנסות מעבודה גבוהות מ- 21% מהשכ"מ)
28%	32%	10%	33%	42%	10%	דרגת אי-כושר 74% , תוספת תלויים מלאה (הכנסות מעבודה גבוהות מ- 21% משכ"מ)

נספח 2

דוגמאות

.1

<p>אהרון גרוש + 3 ילדים קטינים שנמצאים בחזקת האם. לאהרון נקבעה דרגת אי-כושר בשיעור 60%. אהרון חי לבד ואינו עובד. גרושתו מקבלת מזונות באמצעות המוסד.</p>	<p>נתוני המקרה</p>
<p>יש</p>	<p>חוב מזונות רטרו'</p>
<p>יש</p>	<p>חוב מזונות שוטף</p>
<p>0 ₪</p>	<p>הכנסות החייב במזונות</p>
<p>קצבת יחיד בשיעור 60% + תוספת עבור 2 ילדים בשיעור 60%</p>	<p>הרכב קצבה לה זכאי</p>
<p>100% תשלום רטרו בנכות יקוזז לטובת חוב מזונות – יש להזרים חוב רטרו למערכת הממוחשבת</p>	<p>שיעור קיזוז מתשלום רטרו'</p>
<p>תוספת עבור 2 ילדים + 10% מקצבת יחיד</p>	<p>שיעור קיזוז מקצבה חודשית</p>
<p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ סה"כ קצבה לה זכאי אהרון: 2,332 ₪ = 1,036 ₪ + 1,296 ₪ ▪ יועבר למזונות – 1,166 ₪ שהם: תוספת עבור ילדים – 1,036 ₪ + 10% מקצבת יחיד – 130 ₪ = 10% * 1,296 ₪ ▪ חישוב סכום שיועבר למזונות באחוזים: $\frac{1,166 * 100\%}{2,332} = 50\%$ <p>יש להזרים ניכוי שוטף למערכת הממוחשבת.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ לאהרון 1,166 ₪ בלבד ויש להפנותו להבטחת הכנסה. </p>	<p>הסבר</p>

.2

שמעון נשוי פעם שנייה + ילד בן 15 מנישואיו הקודמים . לשמעון נקבעה דרגת אי-כושר בשיעור 100% ונכות רפואית בשיעור 40%, הוא שייך לקבוצה ב'. שמעון עובד ומשתכר 2000 ₪ לחודש. גרושתו של שמעון מקבלת מזונות עבור הילד באמצעות המוסד.	נתוני המקרה
יש	חוב מזונות רטר'ו
יש	חוב מזונות שוטף
קצבת זוג + ילד בשיעור 100%	הרכב קצבה לה זכאי
משתכר 2000 ₪ (שהם כ- 25% משכ"מ)	הכנסות חייב מזונות
100% תשלום רטרו בנכות יקוזז לטובת חוב מזונות – יש להזרים חוב רטרו למערכת הממוחשבת	שיעור קיזוז מתשלום רטרו'
תוספת עבור ילד + 10% מקצבה לזוג	חישוב שיעור הקיזוז מתשלום שוטף
<ul style="list-style-type: none"> ▪ סה"כ קצבה לה זכאי שמעון (לפי חישוב לרון): 4,071 ₪ = 863 ₪ + 1,080 ₪ + 2,128 ₪ ▪ יועבר למזונות – 1,184 ₪ שהם: תוספת עבור ילדי – 863 ₪ + 10% מיתרה (קצבת יחיד+ תוספת בת זוג) – 321 ₪ = 10% * 3,208 ₪ ▪ חישוב סכום שיועבר למזונות באחוזים: $\frac{1,184 * 100\%}{4,071} = 29\%$ <p>יש להזרים ניכוי שוטף למערכת הממוחשבת.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ לשמעון תשולם קצבה בסך 2,887 ₪. 	הסבר

3.

מסך 60,000 ₪ למזונות. מסך 8000 ₪ וזכאי לקצבת עידוד. למסך שני ילדים מנישואין קודמים וקיים חוב רטרו' מסך נשוי בפעם שנייה ואב ל-2 ילדים נוספים.	נתוני מקרה
יש	חוב מזונות רטרו
אין	חוב מזונות שוטף
קצבת עידוד לזוג + שני ילדים	הרכב קצבה לה זכאי
8000 ₪	הכנסה חייב מזונות
100% קצבת עידוד מקוזזת לטובת חוב מזונות עד לכיסוי מלוא החוב.	חישוב שיעור קיזוז מתשלום שוטף

לימור לוריא

לימור לוריא
מנהלת אגף א' גמלאות נכות

בברכה,

יפה מרון

מנהלת אגף גמלאות משפחה